dosarul nr. 2-1205/2024 /2-24074291-38-2-08072024/

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

17 martie 2024 municipiul Orhei,

Judecătoria Orhei sediul central
în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Steliana LAZARI
grefier Mircea DOLGHI

Cu participarea: reprezentantului reclamantei, avocatul Serghei Șteliman împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA nr. 1734401 din 14 mai 2024.

Pârâtului-*Lozovan Ion*, născut la *****, cu domiciliul în mun. *****, cod personal *****;

Intervenient accesoriu-Kushnirenco Emilia, născută la *****, cu domiciliul în mun. *****, cod personal *****;

În lipsa: reclamantei *Lozovan Ștefania*, născută la *****, cu domiciliul în mun. ***** cod personal*****;

intervenientului accesoriu-notarul Galina Digori, cu sediul în mun. Orhei, str. V. Mahu, 125/11, care a solicitat examinarea în lipsă.

intervenient accesoriu-BC ”Banca Socială” SA (*în proces de lichidare*), cod fiscal 1002600035719, cu sediul în mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 45, care au solicitat examinarea cauzei în lipsă,

Procedura de citare legală a fost îndeplinită:

Examinînd în ședință publică, în limba de stat, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de *Lozovan Ștefania* către *Lozovan Ion*, intervenienți accesorii notarul Galina Dogori, Kushnirenco Emilia și BC ”Banca Socială” SA, cu privire la anularea declarației de renunț la moștenire și constatarea faptelor acceptării succesiunii prin intrarea în posesia averii succesorale, instanța de judecată,

A Constatat:

<u>Argumentele acțiunii declanșate:</u>

Prin cerere înregistrată pe rolul Judecătoriei Orhei sediul central din 08.07.2024, reclamanta Lozovan Stefaniaб a acționat în contradictoriu cu Lozovan Ion, solicitînd anularea declarației de renunțare la moștenire, constatarea faptului acceptării succesiunii, prin intrarea în posesia averii succesorale.

În motivarea acțiunii partea reclamantă a indicat, la data de 20.05.2015, a decedat mama Lozovan Olena, care este totodată și soția pîrîtului Lozovan Ion. La acel moment, reclamanta abia atinse vîrsta de 18 ani, nu era angajată în cîmpul muncii și nu putea să-și asigure întreținerea. Reclamanta s-a certat cu tatăl ei, pîrîtul Lozovan Ion, care a declarat că nu este obligat să o întrețină, acesta locuind pe adresa or. *****, iar reclamanta a trecut cu traiul în apartamentul de pe str. *****, ce aparținea cu drept de proprietate în devălmășie lui Lozovan Ion și Lozovan Olena. După decesul mamei, reclamanta afirmă că ea a achitat toate serviciile comunale legate de acest apartament, astfel ea consideră că a intrat în posesia averii succesorale. Pentru achitarea serviciilor comunale și procurarea produselor alimentare, reclamanta a luat cu împrumut sume bănești de la cunoștințele sale, pe care nu putea a le restitui deoarece nu era angajată în cîmpul muncii. Reclamanta indică că în acea perioadă nu putea să-și asigure întreținerea. La acel moment, de ea s-a apropiat pîrîtul Lozovan Ion, care i-a propus 1000 Euro, cu condiția ca ea să refuze de partea ei din succesiune, rămase după decesul mamei. Ia promis că o va lăsa să locuiască în apartament, timp de jumătate de an, iar el în această perioadă îi va procura un apartament cu o odaie.

Deoarece la acel moment, situația materială a reclamantei era dificilă, avînd multe datorii, iar creditorii cereau restituirea acestora, reclamanta s-a văzut nevoită de a accepta propunerea pîrîtului Lozovan Ion. Astfel, la data de 29.10.2015 reclamanta împreună cu pîrîtul, s-au prezentat la notarul Valentina Levința, unde la cererea pîrîtului a semnat declarația de renunț la averea succesorală rămasă în urma decesului mamei Lozovan Olena. Pînă la moment, pîrîtul nu i-a procurat locuință reclamantei, Cu referire la suma de 1000 Euro, pe care i-a împrumutat de la Lozovan Ion, această sumă a fost restituită pîrîtului.

Se mai indică, că pîrîtul Lozovan Ion nu a acceptat succesiunea, cota parte a lui Lozavan Olena, din apartamentul *****, deci obiectul acțiunii persistă.

În drept, reclamanta și-a motivat acțiunea conform prevederilor art. 1516 Cod Civil. În dovedire, s-au anexat înscrisuri.

Cerințele reclamantei:

Prin cererea de chemare în judecată, reclamanta Lozovan Stefania îi solicită lui Lozovan Ion,

- anularea declarației de renunț la moștenire din 29.10.2015.
- constatarea faptului acceptării succesiunii.

Poziția procesuală a părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată interesele părții reclamante au fost reprezentate de avocatul Serghei Şteliman, care a solicitat admiterea acțiunii în sensul formulat.

Pîrîtul Lozovan Ion, fiind audiat în ședința de judecată la fel a solicitat admiterea acțiunii, confirmând că nu și-a îndeplinit promisiunea de a-i procura fiicei un apartament.

Martorii Culicovschi Serghei și Grecu Valentin, fiind audiați în ședința de judecată la demersul avocatului părții reclamante, au confirmat că reclamanta Lozovan Stefania după decesul mamei se afla într-o situație materială precară (f.d. 53-56).

Fiind citată în mod legal intervenientul accesoriu-notarul Galina Digori, a absentat de la judecată. Instanța în temeiul art. 206 al.(1) Cod de Procedură Civilă, a considerat posibil examinarea cauzei civile în lipsa intervenientului accesoriu.

Prin încheiere protocolară, consemnată în procesul verbal al ședinței de judecată, din 03.10.2024, instanța a dispus atragerea în proces cu calitatea procesuală de intervenienți accesoriu a lui Kușnirenko Emilia (f.d. 31).

Fiind audiată în ședința de judecată și conform recipisei anexate, intervenientul accesoriu Kușnirenko Emilia, a solicitat respingerea acțiunii și a explicat, este fiica pîrîtului Lozovan Ion. După decesul mamei Lozovan Olena, ca avere succesorală, în afară de a***** de pe str. Sadoveanu nr. 22 or. Orhei, a mai intrat un teren de pe str. Scrisul Latin și apartamentul nr. 4 de pe str. Chișinăului nr. 4, în care au locuit părinții pînă la decesul mamei. În anul 2016, pîtîtul a obținut certificat de moștenitor pe toate bunurile succesorale, cu excepția apartamentului de pe str. Sadoveanu. Ulterior, ea a procurat de la pîrîtul Lozovan Ion, terenul și apartamentul de pe str. Chișinăului. Terenul l-a vîndut, iar 50 % cotă parte din apartamentul nr. 4 de pe str. Chișinăului nr. 4, i-a dăruit surorii sale, reclamantei Lozovan Stefania. Este împotrivă de a fi admisă acțiunea, deoarece aceasta poate să aibă ca efect anularea tranzacțiilor prin care tatăl i-a vîndut ei bunurile succesorale (*f.d. 62 verso*).

Prin încheiere portocală consemnată în procesul verbal al ședinței de judecată din 29.01 2025, instanța din oficiu a dispus atragerea în proces cu calitatea procesuală de intervenient accesoriu a BC ”Banca Socială” SA (în proces de lichidare) (*f.d. 52 verso*).

Lichidatorul BC ”Banca Socială” SA-Iulian Țurcan, a depus la cauză o Referință în care a solicitat examinarea cauzei în lipsă, totodată a explicat, soții Lozovan Ion și Olena, au ipotecat a***** de pe str. Sadoveanu nr. 22, în favoarea băncii BC ”Banca Socială” SA, pentru creditul acordat de bancă SA ”Basarabia” și SA ”API”. Debitorii SA ”Basarabia” și SA ”API” au încălcat clauzele contractuale și nu au restituit creditul acordat. La moment datoria SA ”API”, constituie suma de 176 906,89 Euro, iar a SA ”Basarabia”, datoria constituie suma de 292 677,38 Dolari SUA. Reieșind din datoriile față de bancă, ultima a

decis să-și exercite dreptul de ipotecă asupra apartamentului nr. 13 de pe str. Sadoveanu nr. 22 or. Orhei. Prin Hot. Judecătoriei Orhei nr. 2-2332/2022 din 28.12.2022, s-a admis parțial acțiunea băncii, s-a decis transmiterea silită în posesia băncii a apartamentului nominalizat cu drept de valorificare și stingerea datoriei și evacuarea persoanelor care locuiesc în el. Hotărîrea Judecătorească din 28.12.2022, a fost înregistrată în RBI, la data de 21.10.2024 (f.d. 48-49).

Aprecierea instanței:

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, apreciind în conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă probele administrate, instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea înaintată urmează a fi respinsă din următoarele considerent:

Motivarea de fapt:

În ședința de judecată s-a stabilit, reclamanta Lozovan Stefania și Kușnirenko Emilia, sunt fiicele soților Ion și Olena Lozovan.

Mama acestora-Lozovan Olena (a.n. 07.08.1960), a decedat la data de 20.05.2015 (f.d. 11). După decesul mamei, ca avere succesorală au rămas mai multe bunuri, inclusiv și a*****, proprietate comună în devălmășie a soților Lozovan, amplasat în or. Orhei str. ***** (f.d. 13). Acest apartament a fost ipotecat de ambii soți Ion și Olena Lozovan, în favoarea BC ”Banca Socială” SA, conform contractului de ipotecă nr. 2243/22.03.2010 (f.d. 13). La momentul examinării cauzei civile, prin Hot. Judecătoriei Orhei sediul central nr. 2-2332/2022 din 28.12.2022, s-a dispus transmiterea bunului imobil-a*****, amplasat în or. Orhei str. *****, în posesia creditorului BC ”Banca Socială” SA(*în proces de lichidare*)

În calitate de soț supraviețuitor, la data 29.10.2015 pîrîtul Lozovan Ion, depune la notarul Levința Valentina, cerere de acceptare a succesiunii (f.d.42-43). Tot la data de 29.10.2015, fiicele Lozovan Stefania și Kușnirenko Emilia, depun la notar declarație de renunț la moștenire, în favoarea soțului decedatei Lozovan Ion (f.d. 44-45). La data de 21.04.2016, de către notarul Levința Valentina, au fost eliberate certificate de moștenitor legal cu nr. 4028, 4030, 4032, 4800 pe numele soțului supraviețuitor Lozovan Ion (f.d. 42). Averea succesorală ce aparținut defunctei Lozovan Olena, sub formă de cotă parte din a*****, amplasat în or. Orhei str. *****, nu a fost moștenită de Lozovan Ion, deoarece acesta nu și-a ridicat de la notar certificatul de moștenitor legal.

Motivarea de drept:

Art. 1526 Cod Civil (*redacţia 2002*), (1) Moştenitorul poate renunţa la succesiune în termen de 6 luni din data deschiderii succesiunii, chiar dacă a acceptat succesiunea prin intrare în posesiune. (2) Moştenitorul poate renunţa la moştenire în folosul altor moştenitori testamentari sau legali.

Art. 1536 Cod Civil, (*redacţia 2002*) (1) Declaraţia de renunţare la succesiune este ireversibilă. (2) Dacă moştenitorul este o persoană cu capacitate de exerciţiu restrînsă, lipsită de sau limitată în capacitatea de exerciţiu, renunţarea la succesiune se face în temeiul unei hotărîri judecătoreşti.

Art. 1538 Cod Civil(*redacţia 2002*), acceptarea sau renunţarea la moştenire pot fi contestate în termen de 3 luni din ziua cînd persoana interesată a aflat despre faptul că pentru aceasta există motiv întemeiat.

Soluția pe cauză:

În prezenta acțiune, reclamanta solicită anularea declarației sale de renunț la moștenire, făcută la data de 29.10.2015, în favoarea tatălui/pîrît Lozovan Ion.

Deschiderea succesiunii, este determinată de data survenirii decesului persoanei. În acest context, avînd în vedere că decesul mamei reclamantei, a survenit la data de 20.05.2015, aplicabil speței, sunt prevederile Codului Civil, în redacția din 2002, în vigoare la acel moment (*motivarea de drept*).

De regulă, renunțarea la moștenire este un act irevocabil (*art. 1536 Cod Civil*). Cel ce a renunțat la moștenire, poate să revină asupra acestei renunțări și să obțină nevalabilitatea acestui act, exclusiv doar pe cale judiciară și doar conform temeiurilor generale de nevalabilitate a convenției (*paj. 1669 comentariu la cod civil*).

Totodată, codul civil (*art. 1538 Cod Civil*), instituie un termen de contestare a renunțării la moștenire, acesta (*termenul*) fiind de 3 luni de la momentul în care, persoana a aflat că există un temei întemeiat.

În prezenta acțiune, ca motiv de drept invocat de către partea reclamantă, este inducerea în eroare (*art. 227 Cod Civil*) a reclamantei că, îi va fi procurat un apartament, în schimbul dacă ea renunță la moștenirea mamei sale.

Renunțarea la moștenire, are caracterul unei convenții unilaterale, respectiv acesteia îi sunt aplicabile condițiile de nulitate a unui act juridic, totodată, nu este permisă renunțarea la moștenire sub condiție (*art. 1527 al.(1) Cod Civil*).

În contextul condițiilor enunțate mai sus, instanța notează că la cauză, nu au fost prezentate probe, care să confirme condiționalitatea refuzului de la moștenire, adică s-a renunțat la moștenire, în schimbul procurării apartamentului. Careva acorduri scrise între potențialii moștenitori ai decedatei Lozovan Olena, nu au fost prezentate și nici acțiunile ulterioare care au urmat, nu probează careva condiționalități. Chiar mai mult, este stabilit cu certitudine că, bunurile

succesorale, care nu erau grevate (*cu excepția apartamentului de pe* *****) au fost vîndute fiicei mai mari Kușnirenko Emilia, iar perfectarea dreptului de moștenire, asupra cotei din a*****, amplasat în or. Orhei str. *****, nu a fost posibil deoarece apartamentul este grevat. Cu acordul creditorului ipotecar, pîrîtul Lozovan Ion, poate să-și perfecteze dreptul moștenit pe cota parte din apartament (*el nu și-a ridicat certificatul de moștenitor legal*), dar este în detrimentul lui, deoarece bunul va fi urmărit de creditori, din acest considerent s-a intervenit cu acțiunea în anularea renunțului la moștenire.

Nu este întrunită nici condiția nulității actului juridic, afectat de eroare, or situația materială precară a unei persoane, nu întotdeauna înseamnă că această persoană va fi indusă în eroare.

Legislatorul a instituit și în termen de contestare a renunțului la moștenire, care este de 3 luni, din momentul în care persoana a aflat că există motive întemeiate. Declarația de renunț la moștenire a fost făcută la 29.10.2015, acțiunea în judecată a fost depusă 08.07.2024, respectiv cu depășirea termenului de 3 luni.

Concluzionând cele expuse mai sus, instanța atestă că în speța concretă, au fost respectate cerințele de formă ale refuzului la moștenire, refuzul a fost făcut în modul benevol, semnat de propria mână a reclamantei, consecințele refuzului au fost explicate de către notar, prin urmare nu existau temeiuri pentru recunoașterea acestui refuz la moștenire, ca fiind nul.

Cu referință la cerința privind constatarea faptului acceptării succesiunii, instanța notează că refuzul în anularea renunțului la moștenire, determină și refuzul în cerința de constatare a faptului acceptării succesiunii.

În conformitate art. art. 236, 238-241, Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge, cererea de chemare în judecată înaintată de *Lozovan Ştefania* către *Lozovan Ion*, intervenienți accesorii notarul Galina Dogori, Kushnirenco Emilia și BC ”Banca Socială” SA, cu privire la anularea declarației de renunț la moștenire și constatarea faptelor acceptării succesiunii prin intrarea în posesia averii succesorale.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord, prin intermediul Judecătoriei Orhei, în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Președintele ședinței,
judecător /semnătura/ Steliana LAZARI

Copia corespunde originalului Steliana LAZARI